

POSTANOWIENIE

Dnia 12 maja 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Antoni Bojańczyk

w sprawie **M.S. (S.)**,
oskarżonego z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k.,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 12 maja 2023 r.,
wniosku Sądu Okręgowego [...]
zawartego w postanowieniu z dnia 8 marca 2023 r., sygn. V Ka [...],
o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu,
na podstawie art. 37 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

**wniosek uwzględnić i sprawę oskarżonego M.S. przekazać do
rozpoznania Sądowi Okręgowemu [...]**¹.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 8 marca 2023 r. Sąd Okręgowy [...] wystąpił w trybie art. 37 k.p.k. do Sądu Najwyższego z wnioskiem o przekazanie niniejszej sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości. W uzasadnieniu wniosku wskazano, że wobec M. S. oskarżonego o czyn z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. przed Sądem Rejonowym [...] w dniu 21 września 2021 r. zapadł nieprawomocny wyrok skazujący, zaskarżony apelacją jego obrońcy, a sądem właściwym do jej rozpoznania jest Sąd Okręgowy [...]. W sądzie/wydziale tym, przez kilka lat służbę sędziowską pełnił X. Y., aktualnie wykonujący zawód notariusza, będący kluczowym świadkiem w przedmiotowej sprawie. Notariusz X. Y., sporządzał bowiem akt notarialny z udziałem pokrzywdzonej M. Ś. Zgodnie z treścią apelacji, zasadniczym aspektem, który ma

uzasadniać słuszność postawionych zarzutów, jest ocena wiarygodności zeznań świadka X. Y. i świadka I. A. (żony X. Y.) oraz prawidłowości sporządzenia aktu notarialnego przez X. Y. sprzedaży mieszkania przez pokrzywdzoną M. Ś. Z racji uprzednio wykonywanego przez świadka X. Y. zawodu sędziego, dużą część sędziów orzekających w [...] łączyły z nim bliskie relacje zawodowe, a często także towarzyskie. W opinii sądu występującego z wnioskiem w trybie przepisu art. 37 k.p.k. wskazane okoliczności mogą tworzyć w społeczeństwie przekonanie o braku warunków do rozpoznania sprawy w sposób obiektywny przez sąd właściwy miejscowo, co godziłoby w dobro wymiaru sprawiedliwości.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Inicjatywa Sądu Okręgowego [...] zasługiwała na uwzględnienie i sprawę należało przekazać do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości.

Instytucja tzw. właściwości z delegacji, uregulowana w przepisie art. 37 k.p.k., ma charakter wyjątkowy. Skorzystanie z niej możliwe jest tylko wtedy, gdy na gruncie konkretnej sprawy dojdzie do zmaterializowania się okoliczności, które dają podstawę do twierdzenia, że w odbiorze społecznym mogą powstać wątpliwości co do istnienia warunków do obiektywnego i bezstronnego rozpoznania sprawy przez sąd właściwy miejscowo. Takie okoliczności w istocie materializują się w sprawie niniejszej.

Zgodnie bowiem z treścią apelacji obrońcy oskarżonego M. S., istotny zarzut dotyczy oceny wiarygodności zeznań świadka notariusza X. Y. i jego żony w zakresie okoliczności towarzyszących sporządzeniu aktu notarialnego sprzedaży mieszkania z udziałem oskarżonego i pokrzywdzonej M. Ś., podczas którego miało dojść do niekorzystnego rozporządzenia mieniem przez pokrzywdzoną. Notariusz X. Y., uprzednio wykonywał zawód sędziego i orzekał m.in. w [...] przez okres kilku lat.

Względ na dobro wymiaru sprawiedliwości przemawia za przekazaniem sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu na wniosek sądu właściwego miejscowo. Rozpoznanie apelacji w sprawie karnej w postępowaniu jurysdykcyjnym przez sąd miejscowo właściwy, tj. [...], w odbiorze zewnętrznym może doprowadzić do powstania uzasadnionego przekonania co do braku istnienia adekwatnych warunków do obiektywnego rozpoznania zwyczajnego środka

zaskarżenia, skoro oceny wiarygodności zeznań świadka X. Y. i jego żony w zakresie okoliczności towarzyszących, prawidłowości sporządzenia aktu notarialnego, a następnie wydania rozstrzygnięcia dokonać ma Sąd Okręgowy [...], w którym uprzednio X. Y. wykonywał zawód sędziego i orzekał przez okres kilku lat. Jak wskazał sąd właściwy miejscowo, „dużą część sędziów orzekających w [...] łączyły z nim bliskie relacje zawodowe, często także towarzyskie”. Z akt sprawy wynika, że fakt pozostawania ze świadkiem w stosunkach służbowych i koleżeńskich, był powodem złożenia stosownych wniosków przez dwóch kolejno wylosowanych do rozpoznania przedmiotowej sprawy sędziów (*k. 533-534, 558*), które to wnioski następnie zostały uwzględnione przez Sąd Okręgowy [...] (postanowienia *k. 539, 568-569*). Jest to niewątpliwie okoliczność, która może podważać zaufanie co do istnienia warunków do bezstronnego i obiektywnego rozpoznania sprawy przez sąd właściwy miejscowo nie tylko w oczach samych zainteresowanych wynikiem postępowania (stron), ale – również – w odbiorze społecznym, skoro sąd miejscowo właściwy miałby rozstrzygać sprawę, w której kluczowym świadkiem jest były sędzia, onegdaj pełniący swoją służbę w ww. sądzie/wydziale. Sąd Okręgowy [...] nie bez racji zatem wskazuje na kontakty służbowe i koleżeńskie, łączące świadka z sędziami tego sądu. Uzasadnia to przekazanie sprawy innemu sądowi równorzędnemu do rozpoznania w trybie przepisu art. 37 k.p.k.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy uwzględnił wniosek Sądu Okręgowego [...] i orzekł jak w części dyspozytywnej postanowienia. O wskazaniu Sądu Okręgowego [...]1 jako właściwego do rozpoznania przedmiotowej sprawy w związku z uruchomieniem tzw. właściwości delegacyjnej zdecydowały względy czysto organizacyjnej natury (jest to sąd nieodległy względem sądu miejscowo właściwego).

[A.G.]

